

Z Á P I S

ze Zasedání Výboru pro zaměstnanost Romů

dne 21. listopadu 2022

Přítomni: Vladimír Čermák, Milan Novotný, Adam Gromnica, Anna Burjánková, Anna Brabcová, Hana Kejhová, Dalibor Holý, Dalimila Solnická, Vladimír Kočko;

Omluveni: Roman Slivka, Milan Vinkler, Petra Lafková, Jakub Jeřábek, Jiří Vaňásek Jan Buba, Vladimír Leško, Alena Drbohlavová Gronzíkova, Jan Husák, Rostislav Mazal.

ÚV: Tadeáš Mertlík, Veronika Mácová

Zasedání Výboru pro Zaměstnanost Romů řídil jeho předseda Vladimír Čermák.

Program jednání:

- 1) Zahájení zasedání
- 2) Kontrola zápisu z minulého zasedání
- 3) Naplňování úkolu Výboru 2022
- 4) Práce členů Výboru v rámci aktivní politiky zaměstnanosti
- 5) Aktualizace akčních kroků pro rok 2023
- 6) Různé
- 7) Závěr

Ad 1) Zahájení zasedání

Zasedání zahájil předseda Výboru pro zaměstnanost Romů V. Čermák, který přivítal přítomné členy a seznámil přítomné s programem jednání. Na začátku jednání se omluvil se, že jednání neproběhlo dříve.

T. Mertlík omluvil ze zasedání paní Zmocněnkyni pro lidská práva K. Šimáčkovou Laurenčíkovou, která byla na jednání s panem ministrem Jurečkou na MPSV. Výbor nebyl usnášeníschopný, jelikož z celkového počtu 18 členů byl přítomno pouze 9 členů

Předseda Výboru připomněl nově vzniklou emailovou adresu romska.kancelar@vlada.cz, na kterou se mohou členové výboru obrátit.

Ad 2) Kontrola zápisu z minulého zasedání

Úkol z minulého zasedání Výboru pro zaměstnanost Romů shromažďování dat o počtu romských žadatelů na úřadech práce se nedaří naplňovat.

D. Holý zmínil skutečnost, že poslední data byla zveřejněna v roce 1984 na základě šetření mezi lety 1970 a 1980. Dále doplnil, že shromažďování dat je velmi problematické, jelikož nejsou kapacity, které by údaje o etnicitě shromažďovali.

Paní A. Brabcová doplnila, že výzkumný ústav při Ministerstvu práce a sociálních věcí pracuje na výzkumném projektu, týkajícím zaměstnávání Romů. Výsledky projekty, ještě nejsou k dispozici vzhledem k nedostačujícím kapacitám na výzkumném ústavu.

M. Novotný doplnil, že sběr dat je nutností, aby se mohla měnit ekonomická a sociální situace Romů. Chybí metodika sběru a sběr dat samotných.

Podle předsedy V. Čermáka je sběr kvalifikovaných dat nutný, aby mohl Výbor pro zaměstnanost Romů vědět, jak cílit politiku Výboru. Dále doplnil, že úřady práce by měly sbírat data o svých klientech.

M. Novotný ještě doplnil informaci, že sběr dat dále slouží jak podklad k roční zprávě o stavu romské menšiny, kterou Výbor překládá vládě.

H. Kejhová uvedla, že v dotačním programu Zaměstnanost+ se objevuje indikátor počtu Romů. Výsledky počtu romských uchazečů budou známy nejdříve na jaře 2023, jelikož stále dobíhají projekty z minulého období, kde indikátory počtu Romů ještě nejsou.

A. Brabcová doplnila informaci, že vzhledem k velikosti projektů se výsledky dají očekávat nejdříve v roce 2023 a u velkých projektů Úřadu práce až v roce 2024.

Dále byl zmíněn výzkumný projekt Právnické fakulty o diskriminaci Romů na úřadech práce.

Ad 3) Naplňování úkolů Výboru 2022

A. Brabcová představila výsledky výzkumného projektu Právnické fakulty UK. Pracovníci úřadů práce mění své chování vzhledem k etnicitě žadatelů. Výzkum simuloval emailovou korespondenci mezi žadatelem a nejmenovaným úřadem práce (dále jen „ÚP“). Reakční doba na email osob simulovaných jako nevzdělané či romské byla signifikantně delší než u osob simulovaných jako vzdělané.

A. Brabcová dále doplnila, že je potřebná edukace a školení pracovníků ÚP. Dodává, že změna přístupu zaměstnanců ÚP je složitá.

H. Kejhová nabídla zprostředkování kontaktů na autory výzkumu. Dále zmínila servisní semináře pro zaměstnance ÚP, které mají pozitivní odezvu, ale mají omezenou kapacitu. Snaží se pracovat s potřebami zaměstnanců ÚP.

V ročním plánu na 2022 byl také monitoring diskriminace Romů, který je v gesci MPSV. Monitoring je v plánu do roku 2030, se začátkem od roku 2022. A. Brabcová nemá informace o tom, kdo je za monitoring v rámci MPSV zodpovědný. A. Brabcová byla požádána o zjištění zodpovědné osoby, aby mohl Výbor komunikovat s odpovědnou osobou.

Ad 4) Práce členů Výboru v rámci aktivní politiky zaměstnanosti

D. Holý poznamenal, že je nutné se v souvislosti s aktivní politikou zaměstnanosti vzít v potaz práci ÚP, které jsou přehlceni agendou vyplácení dávek a na aktivní politiku zaměstnanosti nemají ÚP kapacitu.

V. Čermák doplnil, že je potřebné cílit na romské podnikatele, což jsou hlavní zaměstnavatelé Romů.

A. Brabcová doplnila informace o stavech ÚP, kde jsou strukturální rozdíly mezi kraji a řeší primárně dávky. Dochází také k změně projektového období, kdy bude probíhat evaluace projektů a dojde pravděpodobně ke snížení kapacity na aktivní politiku zaměstnanosti. A. Brabcová dále dodala, že ze státního rozpočtu nejdou zdroje na aktivní politiku zaměstnanosti. Zároveň zaměstnanci ÚP nemají dostatek času na klienty.

V. Čermák doplnil, že je nutná inkluzivita, vzhledem k rozdílnému způsobu chování a jednání. Dále zmínil informaci, že velká část Romů pracuje nelegálně. Stát by měl podle jeho mínění více podporovat romské podnikatele, kteří jsou většinovými zaměstnavateli Romů.

A. Brabcová reagovala, že je na tuto problematiku nutná komplexnější analýza. Velká část lidí pracuje nelegálně a stát by je měl motivovat pracovat legálně.

H. Kejhová doplnila, že aktivní politika zaměstnanosti se v současné situaci vykonává složitě, vzhledem ke klesajícímu počtu financí na aktivní politiku zaměstnanosti. Nicméně se podařilo vzdělávat úředníky a daří se komunikace se starosty vyloučených lokalit, kdy vznikla zapojení do sdílených pracovních míst a tandemová místa. Dále zmínila registraci ochranného sociálního podniku, návrh zákona, který by motivoval podnikatele k zaměstnávání Romů a vytvořil by motivační příspěvky.

A. Gromnica z MPSV pracuje na projektu sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek. Jedná se o edukační projekt. Zadavatelé nebyli ochotni aplikovat speciální podmínky, například dlouhodobá nezaměstnanost do zakázek. Další možností aktivní politiky zaměstnanosti jsou sociálně odpovědné podniky. Řada zaměstnavatelů Romů nesplňuje podmínky pro označení sociálně odpovědných podniků. Dále doplnil, že návrh zákona o registraci ochranného sociálního podniku by měl být předložen do konce roku 2022. Pan předseda Výboru požádal o zaslání návrhu zákona, pokud je to možné.

V. Čermák a V. Kočko doplnili, že Ministerstvo dopravy vypisuje společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek, kdy Ředitelství silnic a dálnic má definované zaměstnavatele sociálně vyloučených osob, kteří jsou vedeni jako specifickí dodavatelé a jsou poptáváni na specifické zakázky. V. Kočko doplnil, že podniky splňují podmínky pro označení sociálních podniků, ale nežadají o to, aby byli označeni jako sociálně odpovědný podnik..

Dále D. Solnická představila způsob kontroly diskriminace a nelegální práce. Zmínila, že pokud se Romové nepřihlásí k romské etnicitě, tak nelze etnicitu zjistit a oni nejsou oprávněni se na etnicitu ptát. Vzhledem k této skutečnosti nemají data, kolik Romů je v práci diskriminováno nebo pracuje nelegálně.

H. Kejhová doplnila, že pokud zaměstnavatel zaměstnává nelegální zaměstnance, tak se nemůže přihlásit o veřejnou zakázku.

A. Burjánková uvedla, že v rámci projektů aktivní politiky zaměstnanosti probíhají projekty pro úřady práce, sociálně vyloučené a projekty pro neziskový sektor. V projektu komplexní podpory nezaměstnanosti byla alokována část prostředků přímo na národnostní menšiny. V této výzvě je ale minimum podaných projektů.

V. Kočko uvedl, že aktivně hledají zaměstnání, probíhá oddlužování, navázání spolupráce s Ředitelstvím silnic a dálnic v rámci specifických dodavatelů pro malé zakázky. Dále došlo

k navázání spolupráce se Správou železnic a navazuje se spolupráce s Českými drahami. Aktivní politika zaměstnanosti se uplatňuje skrze firmy a veřejné zakázky.

Ad 5) Aktualizace akčních kroků pro rok 2023

M. Novotný představil úkoly na rok 2023

- Hodnocení využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti
- Podpora Romů na trhu práce
- Výzkumné aktivity romských žen
- Tvorba podmínek pro získávání kvalifikace

Plnění úkolů bude prezentováno na dalším jednání Výboru.

Ad 6) Různé

Proběhla diskuze o novele zákona o sociálních a veřejných zakázkách.

Ad 6) Závěr

H. Kejhová byla požádána o znovu zaslání dokumentů, které poslala během roku.

A. Brabcová byla požádána o domluvení setkání s autory výzkumu na Právnické fakultě UK a domluvení prezentace daného projektu.

A. Brabcová byla dále požádána o zjištění zodpovědné osoby, zabývající se monitoringem diskriminace Romů na MPSV.

A. Gromnica byl požádán o zaslání návrhu zákona o registraci ochrany sociálního podniku, pokud to bude možné.